

Foto Glenn Murberg 20160916

Loftsliden

En minnessten som restes år 1979 som ett minne av knallarnas mötesplats. Borås är ju ganska så känt med knallar som kallas inte för inte för Knallestaden. Enligt traditionen så var denna plats en mötesplats och syftar på den muntliga traditionen som finns omkring ordet Loftled och på de årliga möten som bönderna i Kind, Mark, Ås, Weden, Gäsene och Bollebygds härader hölls på platsen.

Foto Glenn Murberg 20160916

Knallen fanns redan på 1500-talet som de tidiga gårdfarihandlarna som vandrade runt för att sälja hemslöjd och även textila varor. Handeln med textila varor var det som lade grunden för Borås grundande. Under 1800-talet så växte textilhandeln så det knakade, den kallades för förläggarverksamhet och en stor förläggare var bland annat Ryboholmsbolagets grundare Sven Erikson som kom ifrån Rättaregården i Kinna.

Denna minnessten som kallar för Knallestenen ligger en bit utanför Borås efter RV 27 alldeles intill naturreservatet Älmås.

Foto Glenn Murberg 20160916

På denna vackra plats samlades de resande knallarna för att dela upp handelområdena i bygderna mellan sig. Det finns även gott om kulturminnen i trakten och en hel del lämningar. Det fanns flest knallar på 1800-talet då årligen 1000-1500 bönder tog ut handelspass från Länsstyrelsen i Vänersborg men siffran sjönk år 1820 till 800 och på 1840-talet till ca 400. Denna knallehandel upphörde omkring år 1900. Knallar som var verksamma i Borås med omnejd utvecklade sitt eget språk som kallas för månsing. Det "hemliga" bestod i att man bytte ut vissa ord mot andra mer svårbegripliga, från andra språk eller att på olika sätt ombilda ett svenskt ord. Skälet till att språket uppkom anses vara att man kunde prata med varandra när en kund eller leverantör var närvarande utan att de förstod vad man pratade om. Eftersom knallarna var handelsmän så handlade deras språk givetvis mycket om pengar.

Här kommer det lite ord från knallarna språk

tjacka - köpa

lacka/lack på - sur, trött, vresig

sno - stjäla

stålar - pengar

Exempel på mynt och sedlar:

viting - 10-öring

blejd - 25-öring

tralling - 50-öring

spänn - 1-krona

halvsläng - 50-lapp

helsläng - 100-lapp

storsläng - 1000-lapp

Fessing eller fässing var knallens säck som han bar varorna i